

การบัญชีคือภาษาของธุรกิจ

การบัญชีคืออะไร

การบัญชี คือกระบวนการ **บันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผล และรายงาน** ข้อมูลทางการเงินอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจสถานะของธุรกิจได้ชัดเจน

1

บันทึก

เก็บข้อมูลธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริง

2

จัดหมวด

แยกประเภทให้ดูง่าย และเป็นระเบียบ

3

สรุปผล

รวมข้อมูลเพื่อเห็นภาพรวมของกิจการ

4

รายงาน

นำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ตัดสินใจ

ช่วยแปลเรื่องเงินให้เข้าใจง่าย

เมื่อข้อมูลทางการเงินถูกบันทึกอย่างถูกต้อง ธุรกิจจะมองเห็นรายรับ รายจ่าย และผลการดำเนินงานได้ชัดเจนขึ้น

เกี่ยวข้องกับทุกประเภทกิจการ

ไม่ว่าจะเป็นร้านค้า ธุรกิจบริการ หรือกิจการขนาดเล็ก การบัญชีล้วนเป็นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้

เป็นทักษะต้นทางของนักบัญชี

ผู้เรียนที่เข้าใจแนวคิดเบื้องต้น จะสามารถต่อยอดสู่การวิเคราะห์รายการค้าและจัดทำงบการเงินได้ง่ายขึ้น

การบัญชีช่วยให้คิดเป็น วางแผนได้ และทำงานอย่างมีระบบ

ทำไมต้องเรียนบัญชี

ช่วยวางแผนทางการเงิน

ผู้เรียนจะเห็นความสัมพันธ์ของรายรับ รายจ่าย ต้นทุน และผลตอบแทน ทำให้กำหนดแนวทางทำงานได้ชัดเจน

รู้ว่าควรใช้เงินอย่างไร

มองเห็นต้นทุนอย่างเป็นเหตุผล

เตรียมการล่วงหน้าได้ดีขึ้น

ช่วยควบคุมและตรวจสอบ

การบันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วนทำให้ตรวจสอบความถูกต้อง ลดความผิดพลาด และติดตามการดำเนินงานได้ง่าย

ติดตามเอกสารได้เป็นลำดับ

ตรวจสอบย้อนหลังได้

สร้างวินัยในการทำงาน

ช่วยตัดสินใจในธุรกิจ

เมื่อมีข้อมูลที่ชัดเจน เจ้าของกิจการและผู้บริหารจะตัดสินใจได้แม่นยำขึ้น ทั้งเรื่องราคา การลงทุน และการขยายงาน

ใช้ข้อมูลจริงประกอบการตัดสินใจ

มองเห็นกำไรและความเสี่ยง

ต่อยอดสู่งานบัญชีมืออาชีพ

การเรียนบัญชีไม่ได้จำอย่างเดียว แต่ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและรับผิดชอบต่อข้อมูล

ข้อมูลทางการบัญชีมีคุณค่าต่อทั้งคนในและคนนอก กิจการ

ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ข้อมูลบัญชีไม่ได้จัดทำไว้เพื่อการบันทึกเท่านั้น แต่ยังใช้เพื่อวางแผน ควบคุม ประเมินผล และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับกิจการต่อผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

ผู้ใช้ภายในกิจการ

เป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเพื่อบริหารงานประจำวันและกำหนดทิศทางของธุรกิจ

เจ้าของกิจการ

ใช้ดูผลกำไร ความมั่นคง และผลตอบแทนจากการลงทุน เพื่อประเมินว่ากิจการดำเนินไปในทิศทางที่ต้องการหรือไม่

ผู้บริหาร

ใช้วางแผน ควบคุมต้นทุน จัดสรรงบประมาณ และตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานในอนาคต

พนักงาน

ใช้ทำความเข้าใจความมั่นคงของกิจการและแนวโน้มการเติบโต ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและความก้าวหน้าในอาชีพ

ผู้ใช้ภายนอกกิจการ

เป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือ ฐานะการเงิน และความเสี่ยงของกิจการ

เจ้าหนี้

ใช้พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ก่อนให้เครดิตหรือปล่อยกู้แก่กิจการ

นักลงทุน

ใช้วิเคราะห์ผลตอบแทน ความสามารถในการทำกำไร และโอกาสเติบโต ก่อนตัดสินใจลงทุน

หน่วยงานรัฐ

ใช้ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ภาษี และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ

เมื่อข้อมูลบัญชีถูกต้องและชัดเจน ทุกฝ่ายจะใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้นได้อย่างเหมาะสม

สมการบัญชีคือหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์รายการค้า

สมการบัญชี

สินทรัพย์
สิ่งที่กิจการมีและก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต

=

หนี้สิน
ภาระผูกพันที่กิจการต้องชำระคืน

+

ส่วนของผู้ถือหุ้น
สิทธิส่วนที่เหลือของผู้ถือหุ้นในกิจการ

1

สินทรัพย์คือสิ่งที่กิจการมี

เช่น เงินสด วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิทธิเรียกร้องเงิน ซึ่งล้วนเป็นทรัพยากรที่ช่วยให้กิจการดำเนินงานต่อได้

2

หนี้สินคือสิ่งที่กิจการค้างชำระ

เช่น เจ้าหนี้ เงินกู้ หรือค่าใช้จ่ายค้างจ่าย แสดงถึงภาระที่กิจการต้องรับผิดชอบในอนาคต

3

ส่วนของผู้ถือหุ้นคือสิทธิของผู้ถือหุ้น

เป็นส่วนที่เหลือหลังจากหนี้สินออกจากสินทรัพย์ จึงสะท้อนความเป็นเจ้าของที่แท้จริงในกิจการ

จำง่าย: ทุกธุรกรรมจะทำให้สมการเปลี่ยนแปลง แต่สมการยังคงสมดุลเสมอ

เข้าใจ 3 องค์ประกอบหลัก แล้วจะอ่านภาพรวมของกิจการได้ง่ายขึ้น

องค์ประกอบหลักของบัญชี

1

สินทรัพย์

สิ่งที่กิจการมีอยู่ หรือสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งกิจการสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานได้

ตัวอย่างใกล้ตัว

เงินสดในกิจการ

อุปกรณ์สำนักงาน

ลูกหนี้การค้า

2

หนี้สิน

ภาระผูกพันที่กิจการต้องชำระคืนให้ผู้อื่นในอนาคต เกิดจากการกู้ยืม การซื้อเชื่อ หรือการค้างชำระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ตัวอย่างใกล้ตัว

เจ้าหนี้การค้า

เงินกู้จากธนาคาร

ค่าน้ำค่าไฟค้างจ่าย

3

ส่วนของผู้ถือหุ้น

สิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีอยู่ในกิจการหลังจากหักหนี้สินออกจากสินทรัพย์แล้ว เป็นส่วนที่สะท้อนความเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

ตัวอย่างใกล้ตัว

เงินลงทุนเริ่มแรกของเจ้าของ

กำไรสะสมของกิจการ

ทุนคงเหลือหลังหักหนี้สิน

สรุปสั้น ๆ: สินทรัพย์คือสิ่งที่กิจการมี หนี้สินคือสิ่งที่กิจการต้องจ่าย และส่วนของผู้ถือหุ้นคือส่วนที่เหลือเป็นของเจ้าของ

เข้าใจ 3 คำนี้ให้ชัด จะมองผลการดำเนินงานของกิจการได้ง่ายขึ้น

รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร

รายได้

เงินหรือผลตอบแทนที่กิจการได้รับจากการขายสินค้า หรือการให้บริการแก่ลูกค้า

ยิ่งขายได้มาก รายได้ยิ่งเพิ่ม

นำเข้า
กิจการ

ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนหรือทรัพยากรที่กิจการต้องใช้ไป เพื่อให้สามารถดำเนินงานและสร้างรายได้

เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า

หักออก
จากรายได้

กำไร

ผลต่างที่เหลือหลังจากนำรายได้ออกหักด้วยค่าใช้จ่าย ถ้าเหลือมาก แปลว่ากิจการทำได้ดี

กำไร = รายได้ - ค่าใช้จ่าย

ตัวอย่างง่าย ๆ

ขายสินค้าได้

5,000 บาท

มีค่าใช้จ่าย

3,500 บาท

กำไรสุทธิ

1,500 บาท

สิ่งที่ควรจำ

หากรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย กิจการจะมีกำไร แต่ถ้าค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ กิจการจะขาดทุน ดังนั้นการควบคุมค่าใช้จ่ายจึงสำคัญพอ ๆ กับการเพิ่มรายได้

เอกสารที่ครบถ้วน คือรากฐานของการบันทึกบัญชีที่ถูกต้อง

เอกสารประกอบการบัญชี

เอกสารประกอบการบัญชีทำหน้าที่เป็นหลักฐานยืนยันรายการค้า ช่วยให้การบันทึก ตรวจสอบ และสรุปผลทางการเงินเป็นระบบมากขึ้น

เอกสารสำคัญที่พบบ่อย

ทำไมเอกสารจึงสำคัญ

1

ใบเสร็จรับเงิน

ใช้ยืนยันว่ามีการรับชำระเงินจริง เหมาะสำหรับการเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกรายการรับเงินและค่าใช้จ่าย

✓ ยืนยันว่ารายการค้าเกิดขึ้นจริง

เอกสารช่วยให้มั่นใจว่ารายการที่นำมาบันทึกมีที่มา ตรวจสอบได้ และไม่ใช่ว่าข้อมูลที่คาดเดาเอง

2

ใบกำกับภาษี

เป็นเอกสารสำคัญในการซื้อขายสินค้าและบริการ ช่วยระบุรายละเอียดมูลค่าและภาษีอย่างชัดเจน

🔍 ตรวจสอบย้อนหลังได้ง่าย

เมื่อมีการเรียงเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนและผู้ปฏิบัติงานจะค้นหารายการเดิมเพื่อตรวจทานได้รวดเร็ว

3

ใบสำคัญรับ-จ่าย

ช่วยสรุปรายการรับเงินหรือจ่ายเงินแต่ละครั้ง ทำให้การรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกบัญชีทำได้สะดวกขึ้น

🛡️ ลดความผิดพลาดในการบันทึก

การอ้างอิงจากหลักฐานจริงช่วยลดการบันทึกซ้ำ บันทึกผิดจำนวนเงิน หรือบันทึกผิดประเภทบัญชี

แนวปฏิบัติที่ดี: ตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารทุกครั้งก่อนบันทึกบัญชี และจัดเก็บเอกสารตามวันที่หรือประเภทให้ค้นหาได้ง่าย

วงจรบัญชีคือกระบวนการทำงานที่ช่วยให้ข้อมูลการเงิน ถูกต้องและเป็นระบบ

เมื่อเข้าใจลำดับขั้นของวงจรบัญชี ผู้เรียนจะมองเห็นเส้นทางจากรายการค่าจริงไปสู่การจัดทำงบการเงินได้ชัดเจนขึ้น

วงจรบัญชี

1

วิเคราะห์รายการ ค่า

พิจารณาว่ารายการที่เกิดขึ้นมีผลต่อบัญชีใดบ้าง และเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือส่วนของเจ้าของอย่างไร

เริ่มจากหลักฐานและ เอกสารจริง

2

บันทึกในสมุดราย วัน

นำรายการค่าที่วิเคราะห์แล้วมาบันทึกตามลำดับวันเวลา เพื่อเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้

เรียงตามวันที่เกิดรายการ

3

ผ่านไปบัญชีแยก ประเภท

นำข้อมูลจากสมุดรายวันไปจัดหมวดหมู่ในบัญชีแต่ละประเภท เพื่อดูยอดคงเหลือของแต่ละบัญชีได้ชัดเจน

เห็นยอดของแต่ละบัญชีชัดเจน

4

จัดทำบททดลอง และปรับปรุงบัญชี

ตรวจสอบความถูกต้องของยอดเดบิตและเครดิต พร้อมบันทึกรายการปรับปรุงที่จำเป็นก่อนสรุปผล

เตรียมข้อมูลให้พร้อมก่อนสรุปผล

5

จัดทำงบการเงิน

สรุปข้อมูลสำคัญเป็นรายงาน เช่น งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อใช้ตัดสินใจทางธุรกิจ

ปลายทางของข้อมูลทางบัญชี

เหตุผลที่ต้องเรียนรู้วงจรบัญชี

วงจรบัญชีช่วยให้การทำงานด้านบัญชีเป็นลำดับขั้น ไม่สับสน และลดข้อผิดพลาด เพราะทุกขั้นเชื่อมโยงกันตั้งแต่ข้อมูลต้นทางไปจนถึงรายงานทางการเงิน

จำง่าย

วิเคราะห์ → บันทึก → ผ่านบัญชี → ตรวจสอบและปรับปรุง → สรุปเป็นงบการเงิน

สรุปหัวใจของบทเรียน เพื่อใช้ทบทวนก่อนเรียนต่อในหัวข้อถัดไป

สรุปความรู้สำคัญ

เมื่อเข้าใจแนวคิดหลักเหล่านี้ ผู้เรียนจะสามารถต่อยอดไปสู่การวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึกบัญชีได้มั่นคงมากขึ้น

1

การบัญชีคือการบันทึกและสรุปข้อมูลทางการเงิน

การบัญชีช่วยให้กิจการมองเห็นข้อมูลสำคัญอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ **บันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผล และรายงาน** เพื่อใช้ในการตัดสินใจ

2

สมการบัญชีต้องสมดุลเสมอ

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ เป็นแนวคิดพื้นฐานที่ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ผลกระทบของแต่ละรายการค้าได้อย่างถูกต้อง

3

ต้องแยกองค์ประกอบและผลการดำเนินงานให้ออก

ผู้เรียนควรเข้าใจความหมายของ **สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย** เพราะคำเหล่านี้ใช้บ่อยในทุกบทของวิชาบัญชี

4

เอกสารและวงจรบัญชีทำให้ข้อมูลน่าเชื่อถือ

การมีเอกสารประกอบที่ครบถ้วนและทำงานตามลำดับของ **วงจรบัญชี** จะช่วยลดความผิดพลาดและทำให้งบการเงินเชื่อถือได้

ข้อคิดสำคัญก่อนจบบทเรียน

หากเข้าใจหลักพื้นฐานให้แม่น การเรียนบัญชีในหัวข้อที่ยากขึ้นจะง่ายขึ้น เพราะทุกเรื่องล้วนต่อยอดจากแนวคิดเบื้องต้นเหล่านี้

ขอบคุณ

รายวิชา การบัญชีเบื้องต้น · สาขาการบัญชี · วิทยาลัยการอาชีพฟาง

ผู้สอน คุณครูฐิติมา ยะเรื่อน

เริ่มจากพื้นฐานที่ถูกต้อง
แล้วต่อยอดได้อย่างมั่นใจ

ฝึกคิดอย่างเป็นระบบ
และซื่อสัตย์ต่อข้อมูล

ก้าวเล็กในวันนี้
คือรากฐานของนักบัญชีมืออาชีพ

ขอให้นักศึกษาทุกคนสนุกกับการเรียนรู้ และเติบโตอย่างมั่นคงในสายวิชาชีพบัญชี